

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobkyně:

a) O. D., narozena dne ...,

b) nezletilá S. D., narozena dne ...,

obě státní příslušnost Moldavská republika,

bytem Z. 345, J.,

zastoupeny advokátem JUDr. Martinem Purkytem,

se sídlem náměstí 14. října 13, Praha,

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra,

se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2017, čj. OAM-484/ZA-ZA06-K02-2017,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně podanou žalobou napadají shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým jim nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí shrnul, že důvodem

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

žádosti o udělení mezinárodní ochrany je jazyková bariéra v zemi původu (žalobkyně neumějí moldavštinu), kvůli níž byly žalobkyně diskriminovány soukromými subjekty, a hrozba uzavření ruskojazyčné školy, kterou navštěvovala žalobkyně b). V průběhu řízení nevyšlo najevo, že by žalobkyně čelily jakýmkoliv problémům se státními orgány. Pokud jde o diskriminaci ze strany soukromých subjektů (v zaměstnání, v obchodech), žalovaný s odkazem na jednotlivé zprávy o zemi původu dovodil, že existují legální prostředky ochrany před takovým jednáním, které žalobkyně nevyužily. Žalobkyně se v zemi původu na nikoho neobrátily s žádostí o pomoc, nestěžovaly si na diskriminaci. Žalovaný neshledal splnění podmínek dle § 12 zákona o azylu pro udělení azylu. Splněny nejsou ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, neboť vyjma subjektivně diskriminačního jednání z důvodu komunikace v ruském jazyce nečelily žalobkyně v zemi původu žádným jiným problémům, které by bylo možné označit za vážnou újmu. Bezpečnostní situace v zemi původu je stabilní, žádný ozbrojený konflikt v ní neprobíhá. Existence rodinných vazeb na území České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobkyně uvedly, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice byla obava z pronásledování z důvodu národnosti a příslušnosti k určité sociální skupině v Moldavské republice. Obě jsou státními občankami Moldavské republiky, avšak po celý život žily ve městě Balti, tedy v části s výhradně ruským obyvatelstvem. Hovoří stejně jako jejich celá rodina pouze ruským jazykem, což z nich kvůli rozvoji protiruských tendencí v zemi učinilo utlačovanou skupinu obyvatel.
3. Žalobkyně a) uvedla, že chodila do ruské základní školy, vyučila se jako cukrářka a obchodnice a poté pracovala v podniku jako kontrolorka kvality zboží. Nyní je matkou samoživitelkou, obě žalobkyně jsou tedy existenčně závislé na jejím příjmu. V Moldavsku není zakotven systém sociální podpory, vyjma podpory v těhotenství, kterou pobírala krátce po narození dcery. Navíc je jí téměř zcela zamezen přístup k práci, neboť se denně setkává s diskriminací a útlakem právě pro svou příslušnost ke skupině rusky hovořících obyvatel. Stížnosti na diskriminaci nejenže jsou zbytečné, ale současně ani nejsou možné, neboť příslušné úřady a jakékoliv jiné státní instituce tuto skupinu obyvatel pravidelně diskriminují a utiskují pro neznalost státního jazyka moldavštiny. Denně jsou tak desítky rusky hovořících občanů nuceni opouštět svou vlast a hledat útočiště v Ruské federaci. Situace v zemi se navíc stále více vyostřuje, často probíhají stávkové akce, je činěn tlak na uzavření škol s ruskou výukou a na zavedení pouze jednoho státního jazyka. V Moldavsku se narodila, má k němu kladný vztah a jen těžko se jí opouští. Ze strachu o budoucnost a ze zhoršujícího se vývoje v zemi však byla se svou dcerou nucena tuto zemi opustit. Útočiště pak hledala v České republice především proto, že zde žije její sestra, která zde získala státní občanství.
4. Žalobkyně a) připustila, že pochybila, když nepožádala o mezinárodní ochranu ihned po příjezdu do země. Nevěděla o možnosti žádat o azyl, resp. nevěděla, že by v jejím případě mohly být splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Pro žalobkyni, která se vyučila cukrářkou, je velice obtížné orientovat se ve všech českých zákonech a nařízeních. Nelze jí proto vyčítat, že uvěřila podvodníkům, kteří slíbili, že pro ni vyřídí všechny povinné náležitosti k získání rumunských dokladů, jež by jí umožnily vycestovat do zemí EU. Takové služby se v Moldavské republice poskytují běžně, jak žalobkyně uvedla již při

svém pohovoru. Nic na tom nemůže změnit ani fakt, že žalobkyně věděla o tom, že její sestra musela podstoupit celou řadu oficialit při získávání státního občanství České republiky.

5. Žalobkyně zdůraznily, že obavy z návratu do země původu mají značné, neboť se situace vyostřuje, zmenšující se skupina rusky hovořících obyvatel je cíleně pod psychickým nátlakem nucena přijmout moldavský jazyk či utéct ze země. U státních orgánů nelze hledat pomoc, neboť zde je přístup stejný, dokonce existují tendence k uzákonění jediného státního jazyka.
6. Žalobkyně mají za to, že žalovaný nesprávně posoudil daný případ, nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť pouze formalisticky přejal oficiální zprávy a stanoviska o situaci v zemi, aniž se blíže zabýval faktickým postavením utlačované skupiny rusky hovořících obyvatel v Moldavské republice.
7. Žalobkyně namítly, že žalovaný porušil zákon tím, že dospěl k závěru, že žalobkyně nemohou mít odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, pokud je v moldavském právním řádu zakotven zákon zakazující diskriminaci z důvodu pohlaví, věku, rasy, barvy pleti, národnosti, náboženství, politického názoru, postižení a jiných důvodů nesouvisejících s profesními vlastnostmi a že moldavská ústava stanovuje zásadu rovnosti a nediskriminace mimo jiné z důvodu etnického původu, jazyka a garantuje všem občanům právo na zachovávání, rozvíjení a vyjadřování své etnické, kulturní, jazykové a náboženské identity. Existence obdobných zákonů ani signatářství mezinárodních smluv o lidských právech sama o sobě ještě nedokazuje, že tyto zákony jsou danou zemí či obyvateli země dodržovány.
8. Žalobkyně poukázaly na to, že odmítnutí jejích odůvodněných vnitřních subjektivních obav nemůže obstát na základě tvrzení žalovaného, že přestože se cítily ve vlasti diskriminované pro neznalost moldavštiny, neobrátily se na nikoho s žádostí o pomoc, ani si na diskriminační postup nestěžovaly. K tomu odkázaly na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, čj. 1 Azs 86/2008 – 101, z nějž citovaly.
9. Žalobkyně mají za to, že žalovaný pochybil, neboť neprovedl pohovor s žalobkyní b) v rámci zjišťování stavu věci. Žádost o mezinárodní ochranu totiž dopadá také na ni, jedná se především o ochranu její osoby a jejího budoucího vývoje. Žalovaný tak nedostatečně zjistil stav věci. Nezletilá žalobkyně b) se v rodné zemi opakovaně dostávala do konfliktu ohledně svého rodného jazyka a byla nucena navštěvovat kurzy moldavštiny, které však ze svého přesvědčení navštěvovat odmítá. Také ona bude případným návratem do země původu trpět pronásledováním pro svou příslušnost k ruské skupině obyvatel a tlakem okolí na potlačení její národnosti. Bude trpět také proto, že bude muset opustit Českou republiku, kde nyní navštěvuje základní školu a kde si vytvořila své bezpečné zázemí.
10. Žalobkyně závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost či pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 16. 2. 2018 uvedl, že popírá oprávněnost námitek žalobkyň a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by porušil ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, shromážděné informace o zemi původu a na napadené rozhodnutí. Postupoval v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, a proto

nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné, nesprávné či nezákonné. Žalovaný trvá na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť zjistil skutečný stav věci, případ žalobkyně posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně v průběhu správního řízení uvedly, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Nezjistil však žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a či § 14b zákona o azylu. Proto žalobkyním neudělil mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem.

12. Žalovaný dále uvedl, že povinnost zjistit skutečný stav věci podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žalobkyně uvedly v průběhu správního řízení. Trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu. Pohovor se žalobkyní a) byl velice podrobný, a proto nepovažoval za nutné provádět pohovor s její nezletilou dcerou, a vystavovat ji tak možnému psychickému napětí, které v jejím věku není žádoucí. Uvedl, že nepovažuje námitky za důvodné a domnívá se, že při posouzení případu žalobkyně nijak nepochybil, nepřekročil míru správního uvážení a postupoval zcela v souladu se zákonem. Rozhodnutí je objektivní a řádně odůvodněné.
13. K námitce nedostatečného posouzení životní situace a možné diskriminace ruský hovořících obyvatel v Moldavské republice žalovaný uvedl, že za účelem zjištění skutečného stavu věci obstaral podklady, které tvrzení žalobkyně vyvrátily. Vyplývá z nich, že v moldavském právním řádu je zakotven zákon zakazující diskriminaci z důvodu pohlaví, věku, rasy, barvy pleti, národnosti, náboženství, politického názoru, postižení a jiných důvodů nesouvisejících s profesními vlastnostmi. Tento zákon požaduje po zaměstnavatelích poskytování rovných příležitostí a rovné zacházení se všemi zaměstnanci bez rozlišení, zakazuje přímou a nepřímou diskriminaci a obsahuje ustanovení o zřízení Rady pro prevenci a boj proti diskriminaci a zajišťování rovnosti, jež má na starosti zkoumání stížností na diskriminaci a vydávání doporučení. V této souvislosti odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 1998, sp. zn. 5 A 514/97, z nějž citoval.
14. Žalobkyně v replice ze dne 5. 3. 2018 zopakovaly své stanovisko ohledně postavení ruský mluvící menšiny v Moldavské republice obsažené v žalobě. Ve vztahu k prokázání existence jejich odůvodněných vnitřních subjektivních obav z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu navrhly, aby soud provedl jejich výsledky. Dále odkázaly na mediální články a zprávy neziskových a dobrovolnických organizací, z nichž citovaly, s tím, že žalovaný se dostatečně nezabýval skutečným stavem v zemi původu.
15. Žalobkyně namítly, že Moldavsko bylo zcela ovládané Sovětským svazem, bylo svým způsobem jeho kolonií pod jeho diktátem a obyvatelstvo bylo silně rusifikováno. Proto jsou nyní v zemi protiruské tendence, Moldavané se vrací ke starým kulturním hodnotám a ke svému jazyku. Nepřehlednost situace v zemi je patrná i z politických bojů s ohledem na odlišné zaměření vlády a prezidenta republiky. Ačkoli v Moldavské republice formálně existují možnosti právní ochrany, v praxi je jen malá šance se jí domoci. Značné riziko pro obyvatele země představuje rovněž neuzavřený spor o oblast Podněstří, neboť není jisté, zda se boje o tuto oblast opět nerozhoří, čímž by došlo k dramatickému zhoršení bezpečnostní situace v zemi. Nelze opomíjet ani neutěšenou ekonomickou situaci Moldavska. V současnosti se země potýká s velkými ekonomickými problémy. Podle statistických dat žije sedmdesát procent obyvatelstva pod hranicí chudoby, což z Moldavska dělá nejen nejchudší stát Evropy, ale i jeden z nejchudších států světa.

V důsledku nedostatečného financování je poměrně často kvalita státní zdravotní péče na nízké úrovni.

16. Žalobkyně mají za to, že jim měl být udělen alespoň humanitární azyl, neboť existují důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Důvody jsou dány tím, že žalobkyně a) je v oblasti pracovních nabídek diskriminována, je matkou samoživitelkou, země je zmítána ekonomickou krizí, panuje nízká úroveň zdravotní péče a není možnost získat sociální podporu. Žalovaný tak měl zákonným způsobem určit, co je v posuzované věci neurčitým právním pojmem (důvod hodný zvláštního zřetele), dostatečně jasně jej vyložit a uvést úvahy, jimiž byl při tomto výkladu veden. Takto vyložený pojem měl následně konfrontovat s dostatečně provedenými skutkovými zjištěními (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 8 As 54/2009 – 84). Žalovaný měl obdobně přihlédnout u žalobkyně b), jako k důvodu hodnému zvláštního zřetele, ke skutečnosti, že v České republice navštěvuje základní školu a bylo jí zde vytvořeno bezpečné zázemí.
17. Žalobkyně vznesly námitku proti neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Uvedly, že institut doplňkové ochrany slouží k právní úpravě zásady non-refoulement, která zabezpečuje, že uprchlík nebude ani v případě, není-li mu z různých důvodů udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě. Smyslem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Aplikace institutu doplňkové ochrany se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2009, čj. 9 Azs 11/2009 – 99). Doplňková ochrana tak měla být žalobkyním udělena, bylo-li v řízení o mezinárodní ochraně prokázáno, že jakkoli neuvedly azylově relevantní skutečnosti, jsou zde skutečnosti svědčící o tom, že v jejich případě existují důvodné obavy, že v případě vrácení do země původu by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy především v souvislosti s konfliktem v Podněstří, přičemž zároveň nemohou nebo nejsou ochotny z důvodu takového nebezpečí využít ochrany země původu.
18. Při jednání, které soud nařídil na žádost žalobkyň k projednání žaloby, setrvali účastníci na svých stávajících procesních stanoviscích.

Posouzení žalobních bodů

19. Soud ověřil, že žaloba ze dne 25. 1. 2018 byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
20. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně dne 15. 6. 2017 podaly žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 20. 6. 2017 v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedla žalobkyně a) jako důvod žádosti jazykovou bariéru, neboť bez znalosti jazyka není možné najít dobrou práci v zemi původu, na úřadech či v obchodech jí odpovídají v moldavštině a nutí ji mluvit tímto jazykem, přestože na ně hovoří rusky. Dále uvedla, že v Moldavsku se často stávkuje, při tom se shromažďuje mnoho lidí, mezi nimiž jsou kriminální elementy, z čehož plyne nebezpečí. Dcera chodí do ruské školy, již hrozí,

že bude zavřena, přičemž chtějí zavřít všechny ruské školy v Moldavsku. Na vesnicích už jsou školy zavřené. Děti nutí, aby chodily do moldavských škol. Mluví se o tom, že se Moldavsko spojí s Rumunskem. Z těchto důvodů se cítí utiskovaná. Žalobkyně se hlásí k ruské národnosti, křesťanství (pravoslaví) a je bez politického přesvědčení. Na území České republiky vstoupila 21. 4. 2017. Přicestovala autobusem přes Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. V České republice pobývala od roku 2014 několikrát.

21. Dne 20. 6. 2017 byl se žalobkyní a) proveden pohovor k žádosti v ruském jazyce za přítomnosti tlumočníka ruského jazyka. Z protokolu o pohovoru plyne, že žalobkyně umí pouze rusky, přičemž znalost moldavštiny je nutnou podmínkou kariérního růstu. Cítí se proto diskriminována na pracovním trhu. V současnosti jsou v Moldavsku dva oficiální jazyky – moldavština a ruština - s tím, že do budoucna jím má být pouze moldavština. Tento jazyk se nezačala učit, neboť je pro ni těžký. Kvůli diskriminaci se na nikoho neobrátila, neboť na území Moldavska je málo Rusů a téměř všichni jsou v jazykovém ohledu utiskováni, přičemž si nikdo nestěžuje. Nikdy ji nenapadlo si stěžovat, v praxi by si musela stěžovat několikrát denně, každý den. V Moldavsku žila v místě s vysokou koncentrací Rusů, proto se v jeho rámci nepřestěhovala. Do Ruska se nepřestěhovala, protože tam nemá žádné příbuzné, v České republice žije její sestra, která získala české státní občanství. Dcera navštěvuje ruskou přípravnou třídu, moldavštinu se neučí, neboť nechce. Do moldavské základní školy ji nepřihlásila z důvodu, že nikdo v rodině neumí moldavsky, a dcera by na vše byla sama. Otec se nijak nepodííl na výchově dcery ani neplatí výživné. Po jejím narození pobírala rodičovský příspěvek. Žádost o dávku pro matku samoživitelku nepodala, protože v době, kdy se dcera narodila, byl odpovídající zákon zrušen. Krátce před odjezdem z Moldavska byla žalobkyně podvedena. Uvedla, že poté, co se ji nepodařilo získat pracovní vízum do České republiky, jí za 300 eur někdo obstaral rumunský občanský průkaz, aniž by sama musela cestovat do Rumunska. Při kontrole policií v České republice však vyšlo najevo, že byl falešný, o čemž žalobkyně nevěděla, ani neměla podezření. O mezinárodní ochranu proto požádala, aby mohla legálně zůstat na území České republiky, neboť jí hrozí správní vyhoštění na dobu dvou až pěti let. S diskriminací z důvodu neznalosti moldavského jazyka se poprvé setkala asi před pěti lety, přičemž je to čím dál horší. Lidé dokonce neví, jestli jsou nyní v zemi dva státní jazyky, nebo jen moldavský. Kromě uvedených problémů v zaměstnání žalobkyně popsala jeden incident, při němž s ní zaměstnankyně banky při placení hovořila moldavsky, ač se později ukázalo, že ovládá také ruštinu. Hovořit rusky začala teprve poté, co se žalobkyně rozplakala. S obdobným jednáním se žalobkyně setkává denně v obchodech, nemocnici i jinde, kde lidé sice umí rusky, ale ze zásady tak nemluví. Uvedla, že nikdy neměla v zemi původu žádné problémy se státními orgány. Kromě výše uvedených problémů se soukromými subjekty žádné jiné potíže neměla.
22. Žalovaný v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany závěrem uvedl, že neprovedl pohovor se žalobkyní b) podle § 23 odst. 2 zákona o azylu, neboť kvalita svědectví by byla negativně ovlivněna jejím nízkým věkem.
23. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení situace v zemi původu žalovaný shromáždil jako podklad informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 8. 9. 2017 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, výroční zprávu Freedom House, Svoboda ve světě 2016 – Moldavsko, výroční zprávu Amnesty International 2016/17 – Stav lidských práv ve světě – Moldavsko z února 2017, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států

amerických ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v roce 2016 – Moldavsko, zprávu zvláštní zpravodajky Rady pro lidská práva Valného shromáždění OSN pro záležitosti menšin o její misi do Moldavské republiky ze dne 11. 1. 2017, informaci organizace Equal Rights Trust z června 2016 „*Od slov k činům: Vypořádání se s diskriminací a nerovností v Moldavsku*“, 2.8. *Diskriminace z důvodu jazyka*“, informaci odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 7. 2017, Moldavsko – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Žalobkyně a) se seznámila s obsahem uvedených podkladů, přičemž si pořídila jejich kopii, nechtěla se k nim vyjádřit ani navrhnout jejich doplnění.

24. Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byly předávací protokoly ze dne 15. 6. 2017, kopie cestovních dokladů žalobkyně, vyjádření žalobkyně a) o osobních poměrech a důvodech žádosti o mezinárodní ochranu, protokoly o převzetí cestovních dokladů ze dne 20. 6. 2016, poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu podle § 10 odst. 2 zákona o azylu, protokol o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 20. 6. 2017, doklad o zajištění ubytování ze dne 19. 6. 2017, vyjádření sestry žalobkyně a), protokol Policie České republiky o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 10. 6. 2017, potvrzení o návštěvě školy žalobkyně b) ze dne 12. 9. 2017 a protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 23. 11. 2017.
25. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
26. Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

27. Žalobkyně a) uvedla v průběhu správního řízení jako důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, že je spolu se svou nezletilou dcerou, žalobkyní b), v zemi původu diskriminována, neboť neovládá moldavštinu a hlásí se k ruské národnosti a skupině ruský mluvících obyvatel, v Moldavsku se často stávkuje, při tom se shromažďuje mnoho lidí, mezi nimiž jsou kriminální elementy, z čehož plyne nebezpečí, a dále že dceři hrozí, že bude uzavřena ruská škola, kterou navštěvuje. Z těchto důvodů se cítí utiskovaná. Žalovaný posuzoval žádost žalobkyň z hlediska všech azylových důvodů dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a rovněž z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu, a to v dostatečném rozsahu, své úvahy řádně odůvodnil a dospěl ke správnému závěru. Žalobkyně ve své žádosti neuvedly žádné důvody, které by byly relevantní z hlediska udělení azylu, humanitárního azylu ani doplňkové ochrany.
28. Námitka žalobkyně a), že má odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu národnosti a příslušnosti k určité sociální skupině v Moldavské republice (pouze ruský hovořícímu obyvatelstvu), zjevně mířící na aplikaci § 12 písm. b) zákona o azylu, je nedůvodná. Mezi podmínky pro přiznání postavení uprchlíka, kterýžto status se promítá do české právní úpravy ve formě udělení azylu pro pronásledování dle § 12 zákona o azylu, patří mj. jednak odůvodněný strach z pronásledování, jednak přičitatelnost tohoto jednání státu.
29. Definice pronásledování je obsažena v § 2 odst. 4 zákona o azylu a pronásledováním se podle ní rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Tuto definici je třeba vykládat ve světle čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle čl. 9 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice lze za pronásledování považovat právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem. Tyto akty pronásledování lze považovat za pronásledování jen za splnění podmínek čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, tj. svojí povahou nebo opakováním musí jít o jednání dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále je „Úmluva“) nelze odchýlit. Těmito právy jsou práva upravená v čl. 2, čl. 3, čl. 4 odst. 1 a čl. 7 Úmluvy, tedy právo na život, zákaz mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, zákaz otroctví a nevolnictví a zákaz trestu bez zákona. Alternativně se může jednat o souběh různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce podobným způsobem. Je tedy zřejmé, že diskriminační opatření (v širokém slova smyslu) mohou být považována za pronásledování pouze tehdy, jestliže vzhledem k jejich intenzitě nebo četnosti představují zásadní zásah do základních lidských práv. Postižení jedince těmito akty musí být natolik vážné, že ho nelze vůbec tolerovat, neboť má existenciální charakter nebo zbavuje dotčenou osobu citelně její lidské důstojnosti.

30. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se rozumí původcem pronásledování nebo vážné újmy státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Podle § 2 odst. 5 zákona o azylu se ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.
31. Žalobkyně a) jen obecně popsala, že ruskojazyční obyvatelé čelí v zemi původu diskriminaci, neboť mluví rusky a neovládají moldavštinu. Stížnosti jsou zbytečné, neboť úřady i jiné státní instituce tuto skupinu obyvatel pravidelně diskriminují a utiskují. Z protokolu o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu však plyne, že žalobkyně sama nikdy neměla v zemi původu žádné problémy se státními orgány a navíc si podle svých slov nikdy na diskriminaci ani nestěžovala. Ačkoliv je hlavním důvodem diskriminace neznalost moldavštiny, ani jedna ze žalobkyň se tento jazyk neučí. Se státními orgány žádné problémy neměly. Žalobkyně a) uvedla pouze jeden konkrétní incident se soukromým subjektem, bankou, přičemž následně obecně tvrdila, že s obdobnými potížemi se setkává denně v obchodech, nemocnici i jinde. Rovněž tvrdila, že kvůli neznalosti moldavského jazyka nemohla v zaměstnání dosáhnout kariérního postupu. Situaci vyřešila tím, že změnila zaměstnání; v novém zaměstnání vykonávala obdobnou práci za vyšší mzdu. O žádných potížích v tomto druhém zaměstnání se žalobkyně nezmínila. Její tvrzení obsažené v žalobě, že „*přístup k práci je však ruskému obyvatelstvu v Moldavsku takřka zcela zamezen, neboť se denně setkávají s diskriminací a útlakem právě pro svou příslušnost ke skupině rusky hovořících obyvatel*“, je evidentně lživé. Sama žalobkyně a) je příkladem toho, že i ruskojazyčné obyvatelstvo je schopno si opatřit zaměstnání v zemi původu (*nota bene* v oblasti, kde toto obyvatelstvo převažuje), rovněž tak je možné toto zaměstnání změnit, a dokonce tak dosáhnout vyšší mzdy. Konkrétně „diskriminaci“ v zaměstnání spatřuje žalobkyně a) v tom, že jí její moldavsky hovořící nadřízená sdělila, že pokud chce pomýšlet na kariérní postup, musí umět moldavsky. Žalobkyně a) se domnívá, že pro výkon odpovědnější práce splňuje kvalifikační předpoklady, pomíjí však, že jedním z těchto kvalifikačních předpokladů může být i znalost jazyka, který se u tohoto zaměstnavatele používá ke komunikaci na postech vedoucích pracovníků. Tento požadavek přitom může být věcně opodstatněn a není povinností zaměstnavatele (soukromé osoby) respektovat skutečnost, že v zemi původu žije řada jazykových menšin. Pakliže žalobkyně a) tímto „pracovním“ jazykem nehovoří a současně nemá v úmyslu si v tomto ohledu kvalifikaci zvýšit, je logické, že nemůže očekávat povýšení. Nemusí se přitom jednat o diskriminaci, je-li daný požadavek opodstatněn skutečnými věcnými důvody.
32. Žalobkyně ve správním řízení tak jen popsala potíže, kterým by zřejmě musela čelit obecně jakákoliv osoba neovládající oficiální jazyk jakéhokoliv státu, kde pobývá [ostatně ani v České republice nemůže žalobkyně a) předpokládat, že si vystačí se znalostí ruského

jazyka, ať již ve vztahu ke komunikaci se státními orgány, nebo při vystupování v pracovněprávních či osobních vztazích]. Žalobkyně a) nadto v řízení o žádosti uvedla, že žije v oblasti země, kde převažuje rusky mluvící obyvatelstvo. Lze se tedy domnívat, že uvedené obtíže v důsledku neznalosti moldavského jazyka zdaleka nedosahují takové intenzity, jež by bylo možné zhodnotit jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu.

33. Pokud jde o neochotu majoritního obyvatelstva komunikovat se žalobkyněmi rusky a z toho pramenící disharmonii v mezilidských vztazích, které mají podobu nesčetných drobných ústrků, jichž se žalobkyním dostává od lingvisticky majoritní populace země původu, nelze tyto jevy považovat za důvod pro udělení azylu. Není v moci státu zabránit projevům špatných lidských vlastností, ať už pramení z osobní zášti vůči jednotlivci nebo z historického resentimentu vůči větší skupině obyvatel (viz rozsudek NSS ze dne 24. 5. 2006, čj. 1 Azs 149/2005 – 69).
34. Žalobkyně a) v souvislosti s jazykovou diskriminací namítla, že žalovaný nesprávně posoudil daný případ, nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť pouze formalisticky přejal oficiální zprávy a stanoviska o situaci v zemi a blíže se nijak nezabýval faktickým postavením utlačované skupiny rusky hovořících obyvatel v Moldavské republice. Soud k tomu uvádí, že zprávy o zemi původu, které žalovaný za účelem posouzení žádosti žalobkyň shromáždil, nejsou žádnými „oficiálními“ zprávami, tedy jejich původcem nejsou státní orgány země původu žalobkyň. Jde o zprávy zpracované mezinárodními organizacemi (Rada pro lidská práva Valného shromáždění OSN), zahraničními vládami (Ministerstvo zahraničních věcí Spojených států amerických, Ministerstvo zahraničních věcí ČR) a nevládními organizacemi (Freedom House, Amnesty International a Equal Rights Trust). Jde tedy o zprávy od důvěryhodných původců, kteří nemají sebemenší důvod být loajální k orgánům země původu žalobkyň a mohou si dovolit prezentovat kritické postoje k situaci v Moldávii.
35. Žalobkyně se současně negativně staví k tomu, že tyto zprávy popisují obecnou situaci v zemi původu vycházející z platného legislativního rámce. Soud nespatřuje v tomto pojetí zpráv o zemi původu nic negativního, neboť v prvé řadě je třeba vyjít z legislativního a institucionálního rámce ochrany před diskriminací. Ze zpráv o zemi původu přitom shodně plyne (zejména viz zprávu zvláštní zpravodajky Rady pro lidská práva Valného shromáždění OSN), že v zemi původu žalobkyň je již na úrovni právních norem nejvyšší právní síly zakotven zákaz diskriminace na základě národnosti a jazyka, který je legislativně dále rozveden a pokrývá i oblast pracovněprávních vztahů a přístupu ke státním orgánům (správním i soudním). Jsou upraveny i právní prostředky ochrany před diskriminací, které jsou k dispozici obětem diskriminace. Skutečnost, že jsou součástí moldavského právního řádu zákony zakazující diskriminaci z důvodu mj. národnosti a že moldavská ústava zakotvuje zásadu rovnosti a nediskriminace, mj. z důvodu etnického původu a jazyka, a garantuje všem občanům právo na zachování, rozvíjení a vyjadřování své etnické, kulturní, jazykové a náboženské identity, neznamená, že žalobkyně nemohou mít odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Soud připouští, že pouhý odkaz na existenci uvedených předpisů nemůže bez dalšího vyvrátit tvrzení žalobkyň o odůvodněném strachu z pronásledování (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2008, čj. 1 Azs 86/2008 – 101).
36. Zprávy o zemi původu se vedle popisu legislativního a institucionálního rámce zabývají i praxí (zejména viz zprávu organizace Equal Rights Trust), tedy faktickou situací v zemi

původu, především popisují zaznamenané nedostatky a incidenty, k nimž v minulosti došlo. Obsah zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným je standardní a plně dostačuje k posouzení žádosti žalobkyně, neboť jde o zprávy relevantní z hlediska důvodů uplatněných v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Sama žalobkyně pak v řízení nenavrhla provedení žádných důkazů, které by dokládaly buď obecnou situaci ruskojazyčné menšiny v zemi původu, nebo jí individuálně prožité akty pronásledování. Takové důkazní návrhy neuplatnila ani v žalobě. Soud neprovedl důkaz žalobkyněmi citovanými pasážemi ze zpráv o zemi původu obsaženými v replice k vyjádření žalovaného, neboť ty se nijak netýkají situace ruskojazyčné menšiny, nýbrž obecně uvádí nedostatky v oblasti ochrany lidských práv a naplňování standardů právního státu, speciálně se týkají postavení žen, zejména jako obětí obchodování s lidmi. Tato témata ovšem nijak nesouvisí s důvody, pro které žalobkyně požádaly o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

37. Soud k tomu dodává, že z informace organizace Equal Rights Trust plyne, že ve městě Balti, kde žalobkyně žily, se s těžkostmi setkává rumunsky hovořící obyvatelstvo (moldavština je oficiálním označením rumunštiny užívané v Moldavské republice), neboť veřejné informace byly poskytovány pouze v ruštině. To ostatně odpovídá tvrzení žalobkyně, že v místě jejich bydliště žije převážně rusky hovořící menšina. Lze se tedy domnívat, že jazyková bariéra v místě bydliště žalobkyně bude o to menší. Z informace dále plyne, že každý, kdo si přeje získat pracovní místo v moldavské státní správě, musí ovládat rumunštinu jakožto úřední státní jazyk i ruštinu jakožto jazyk mezinárodní komunikace, přičemž menšiny kritizují kvalitu výuky moldavštiny ve vzdělávacích institucích, v nichž je vyučovacím jazykem některý z minoritních jazyků (ruština, gagauzština, bulharština). Přístup ke státním orgánům v ruském jazyce by tedy měl být zajištěn. Ačkoliv podle zmíněné zprávy diskriminace na základě jazyka může mít také vliv na rovnocenný přístup ke zboží a službám, neboť osoby hovořící rumunsky i rusky zažívají problémy, pokud chtějí zboží či služby od těch, kteří hovoří druhým jazykem jako svým hlavním jazykem, těžko lze tyto potíže chápat jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, jak tvrdí žalobkyně a).
38. Soud konstatuje, že podle zprávy zvláštní zpravodajky pro záležitosti menšin o její misi do Moldavské republiky ze dne 11. 1. 2017 existuje v Moldavské republice obecně přínosný právní a institucionální rámec pro práva menšin. Připustila sice, že roztržštění stávajícího rámce a nedostatek rozpočtových prostředků pro realizaci příslušných opatření představují významné překážky pro zajišťování ochrany práv menšin, ale ze zprávy zdaleka neplyne, že by ruská menšina byla v Moldavsku vystavena pronásledování či útisku ze strany jak veřejných, tak soukromých subjektů, jak žalobkyně tvrdily. Pokud v zemi původu žalobkyně dochází k zavírání některých škol, v nichž probíhá výuka v ruském jazyce, není to v důsledku státem prosazovaného útaku či diskriminace této menšiny, ale v důsledku školské reformy, jež zachování výuky v mateřském jazyce činí závislé na určitém počtu studentů (srov. odst. 25 a násl. zprávy ze dne 11. 1. 2017). Vzhledem k tomu, že žalobkyně žijí ve městě Balti, kde je ruská menšina početně zastoupena, jsou jejich obavy o uzavření ruskojazyčných škol v tomto městě zřejmě nedůvodné. Tvrzení žalobkyně obsažené v žalobě, že žalobkyně b) byla v zemi původu nucena navštěvovat kurzy moldavštiny, což však s ohledem na své přesvědčení odmítala, není v souladu s výpovědí žalobkyně a) učiněnou ve správním řízení. Žalobkyně a) totiž v této souvislosti uvedla, že zkoušela dát dceru do kroužku moldavštiny, ale dcera nechtěla, tak ji nenutila. K námitce žalobkyně a) ve vztahu k diskriminaci na pracovním trhu soud dodává, že podle zprávy Ministerstva

zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3. 3. 2017 dochází v Moldavsku k určité diskriminaci v zaměstnání mimo jiné z důvodu příslušnosti k menšině, neboť vláda dodržování zákona zakazujícího diskriminaci v této oblasti nevymáhá účinným způsobem. Obdobně ani v tomto případě však nelze mít za to, že takové jednání dosahuje intenzity odpovídající pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Z výše uvedených důvodů nelze přisvědčit tvrzení žalobkyně, že rusky hovořící obyvatelstvo je cíleně pod psychickým nátlakem nuceno přijmout moldavský jazyk, utéct ze země či jinak pronásledováno. Jde o ničím nepodloženou smyšlenku.

39. Žalobkyně v replice ze dne 5. 3. 2018 rozvedly své tvrzení týkající se odůvodněných vnitřních subjektivních obav z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, přičemž citovaly mediální články a zprávy neziskových a dobrovolnických organizací s tím, že obecně tvrdily, že žalovaný se dostatečně nezabýval skutečným stavem v zemi původu (k důvodům, pro něž soud neprovedl těmito zprávami o zemi původu důkaz, viz výše). Dále namítly, že v zemi původu jsou nyní protiruské tendence. K posledně uvedenému soud uvádí, že z informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. 7. 2017 plyne, že Moldavská republika je dlouhodobě rozdělena na proevropský a proruský tábor, lze tak souhlasit, že určité protiruské tendence v zemi jsou. Nelze však dojít k závěru, že důsledkem je azylově relevantní pronásledování rusky mluvících obyvatel, to neplyne z žádné ze zpráv o zemi původu, konečně ani z tvrzení žalobkyně a). Moldavská republika je multietnickým státem, vedle rusky mluvící menšiny zde žije i řada dalších menšin, jež se mohou v některých případech setkávat s problémy v přístupu k orgánům veřejné správy či k soudům pro neznalost moldavštiny (srov. zprávu zvláštní zpravodajky pro záležitosti menšin o její misi do Moldavské republiky ze dne 11. 1. 2017 a informaci organizace Equal Rights Trust z června 2016). Jak již bylo zmíněno, neznamená to, že jsou žalobkyně azylově relevantně pronásledovány.
40. Žalovaný se podrobně zabýval tvrzeními žalobkyně a) ve vztahu k možnému pronásledování na straně 5 až 7 napadeného rozhodnutí. Vycházel přitom jednak z tvrzení žalobkyně, jež uvedla v průběhu správního řízení, jednak ze zpráv o zemi původu. Z obsahu napadeného rozhodnutí plyne, že se žalovaný zabýval žalobkyní a) tvrzenými skutečnostmi, jež srovnal s obsahem zpráv o zemi původu, a odůvodněně dospěl k závěru, že žalobkyní popisované těžkosti nesvědčí o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Přestože žalobkyně a) netvrdila skutečnosti, jež by svou intenzitou nasvědčovaly tomu, že je pro svou příslušnost k sociální skupině pronásledována, žalovaný se zabýval obsahem zpráv o zemi původu, jež jsou součástí správního spisu. Jmenoval, jaké mezinárodní i vnitrostátní standardy byly v Moldavsku přijaty v boji proti diskriminaci a jakým způsobem je možné se proti ní bránit. Žalobkyně a) přitom nikdy žádný způsob ochrany nevyužila. Nelze proto přisvědčit tvrzení žalobkyně a), že žalovaný nesprávně posoudil daný případ, a nedostatečně zjistil skutkový stav.
41. Ze zjištěného skutkového stavu plyne, že jakkoliv jsou v praxi zaznamenávány určité potíže těch příslušníků ruskojazyčné menšiny, kteří nejsou schopni komunikovat v moldavštině, nejedná se o žádné systematické pronásledování, natož takové intenzity, že by zasahovalo do těch nejzákladnějších lidských práv, z nichž lidskoprávní smluvní instrumenty nedovolují učinit výjimku, nebo že by jeho následkem byl zásadní zásah do lidské důstojnosti. Ani samy žalobkyně nebyly v minulosti terčem útoků tak zásadní intenzity. Ústrky, jimž žalobkyně čelily před svým odchodem ze země původu, resp. by

mohly být vystaveny v případě návratu do země původu z důvodu, že nejsou schopny komunikovat v moldavštině, nedosahují intenzity pronásledování.

42. Dále je třeba uvést, že z tvrzení žalobkyně ani zpráv o zemi původu nelze dovodit, že by původcem těchto ústrků byly státní orgány, resp. že by státní orgány takové ústrky tolerovaly. Ze zpráv o zemi původu plyne, že moldavský právní řád obsahuje právní záruky ochrany před diskriminací na základě národnosti a jazyka. Jelikož žalobkyně a) žádný z těchto prostředků nevyužila, není možné učinit závěr, že tento právní systém ochrany není dostatečně účinný. Tvrzení obsažené v žalobě, že „*stížnosti na diskriminaci nejenže jsou zbytečné, ale současně ani nejsou možné, když i na příslušných úřadech (a u jakýchkoli jiných státních institucí) se daná skupina obyvatel pravidelně setkává s diskriminací a útlakem pro neznalost státního jazyka moldavštiny*“, nemá oporu v obsahu zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným ani osobní zkušenosti žalobkyně a) s ochranou poskytovanou existujícími mechanismy. Jelikož ze zpráv o zemi původu neplyne, že by formálně existující prostředky právní ochrany před diskriminací byly nedostupné či neefektivní v situacích, jimž žalobkyně čelily, není důvod netrvat na požadavku jejich vyčerpání (nejde o případ srovnatelný s případem, k němuž se vztahuje žalobkyněmi citovaný rozsudek NSS čj. 1 Azs 86/2008 – 101). Jednání, jemuž žalobkyně byly vystaveny v zemi původu, resp. mohou být vystaveny v případě návratu, není přičitatelné státu.
43. Soud tedy uzavírá, že žalobkyně nesplňují současně dvě podmínky pro udělení azylu pro pronásledování dle § 12 zákona o azylu.
44. K námitce žalobkyně b), že žalovaný pochybil, neboť s ní neprovedl pohovor v rámci zjišťování stavu věci, soud konstatuje, že postup žalovaného je v souladu s § 23 odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť pohovor nebyl nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V daném případě měl žalovaný dostatek aktuálních zpráv o situaci v zemi původu, žalobkyně a), jež je zákonnou zástupkyní žalobkyně b), měla prostor k uvedení veškerých relevantních skutečností v rámci pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, k čemuž ji žalovaný svými otázkami vedl, a její výpověď se týkala rovněž žalobkyně b). Nadto žalobkyni b) bylo v době konání pohovoru osm let, nelze proto očekávat, že by její výpověď významně přispěla ke zjištění stavu věci (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2003, čj. 5 Azs 9/2003 – 81). Naopak lze přisvědčit žalovanému, že provedení pohovoru by žalobkyni b) zbytečně vystavovalo nežádoucímu psychickému napětí. Stručně řečeno výpověď žalobkyně b) nebyla v projednávané věci nutná, neboť zprávy o zemi původu a výpověď žalobkyně a) byly zcela dostačující pro zjištění stavu věci. V této souvislosti k návrhu žalobkyně obsaženému v replice ze dne 5. 3. 2018 provést výslech žalobkyně soud dodává, že jej považuje za nadbytečný. S žalobkyní a) byl v průběhu správního řízení proveden pohovor, při němž mohla uvést všechny významné skutečnosti. Důkazní návrh vznesený v soudním řízení žalobkyně neodůvodnily tím, že by byly ve správním řízení zkráceny na právu vylicít všechny rozhodné skutečnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Výslech žalobkyně b) neprovedl soud z důvodu, že je nadbytečný a vzhledem k jejímu věku nepřiměřeně zatěžující v porovnání s přínosem, který by mohl pro řízení přinést.
45. Soud podotýká, že ačkoliv žalobkyně a) závěrem žaloby navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost či pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů, žalobní body svým zněním mířily na nezákonnost rozhodnutí, nikoliv na jeho nepřezkoumatelnost, a soud se jí proto nezabýval.

46. Žalobkyně dále v replice ze dne 5. 3. 2018 namítly, že existují důvody ve smyslu § 14 zákona o azylu dané tím, že žalobkyně a) je diskriminována na pracovním trhu, je matkou samoživitelkou, země je zmítána ekonomickou krizí, úroveň zdravotní péče je nízká a není možnost získat sociální podporu. Soud konstatuje, že tyto skutkové okolnosti namítly žalobkyně jak v průběhu správního řízení, tak v projednávané žalobě. Nicméně námitku, že žalovaný pochybil tím, že v kontextu § 14 zákona o azylu nevyložil případ hodný zvláštního zřetele jakožto neurčitý právní pojem a nekonfrontoval jej s uvedenými skutkovými okolnostmi, uvedly žalobkyně až v replice. Soud k hodnocení této procesní situace nepřistoupil přísně formalisticky a vyhodnotil obsah repliky jako rozvedení argumentace uvedené v žalobě. K tomu uvádí, že tvrzení žalobkyně a) nelze přisvědčit. Přestože se žalobkyně a) ve správním řízení výslovně nedomáhala aplikace § 14 zákona o azylu, žalovaný se zabýval uvedenými skutkovými okolnostmi v kontextu tohoto ustanovení (viz strana 8 až 9 napadeného rozhodnutí). Žalovaný vzal v úvahu věk žalobkyň, jejich zdravotní stav i schopnosti žalobkyně a) postarat se o potřeby své a i nezletilé dcery, přičemž stručně vyložil, kdy je třeba § 14 zákona o azylu aplikovat. Jinými slovy, žalovaný neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ vyložil a dospěl k závěru, že tvrzené skutkové okolnosti nelze podřadit pod toto ustanovení. Podle ustálené judikatury dopadá humanitární azyl toliko na závažné situace hodné zvláštního zřetele jako např. udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004 – 55, viz též usnesení NSS ze dne 8. 4. 2016, čj. 6 Azs 34/2016 – 30). Žalobkyně neuvedly v žádosti o mezinárodní ochranu ani později ve správním řízení žádné okolnosti takto mimořádného charakteru, které by mohly být důvodem pro udělení humanitárního azylu. Nejsou jím ani dýchací obtíže žalobkyně b), které mají být řešeny na podzim letošního roku operačním zákrokem – odstraněním nosních mandlí. Žalobní bod je nedůvodný.
47. Žalobkyně vznesly námitku proti neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu s tím, že existují důvodné obavy, že v případě vrácení do země původu by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy především v souvislosti s konfliktem v Podněstří. Soud konstatuje, že žalobkyně tuto námitku neuplatnily ve správním řízení ani v žalobě, poprvé ji uvedly až v replice ze dne 5. 3. 2018, tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že rozšířit žalobu o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 věta druhá s. ř. s.), soud se pro opožděnost touto námitkou nezabýval. Nad rámec uvedeného soud uvádí, že tento žalobní bod by vzal v úvahu v souladu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, pouze pokud by to odůvodňovala významná změna bezpečnostní situace v zemi původu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015 – 32, a nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16), tedy pokud by byl konflikt v Podněstří znovu rozdmýván po podání žaloby, což však žalobkyně netvrdily (vyjádřily jen zcela obecnou a ničím nepodloženou obavu z teoreticky možného znovuoobnovení konfliktu v budoucnu), ani to neplyne ze správního spisu. Naopak z informace Ministerstva vnitra ze dne 31. 7. 2017 o bezpečnostní a politické situaci v Moldavsku plyne, že ke konfliktu v Podněstří došlo na počátku 90. let 20. století, přičemž nyní je situace v zemi stabilní a žádný ozbrojený konflikt neprobíhá.
48. Žalobkyně dále v replice rozvedly v obecné rovině své tvrzení o neutěšené ekonomické situaci v zemi původu, aniž by je jakkoliv individualizovaly ve vztahu k sobě. K tomu soud konstatuje, že se žalovaný zabýval schopností žalobkyně a) postarat se o své životní

potřeby v kontextu ekonomické situace v zemi původu v rámci posouzení aplikace § 14 zákona o azylu. Vzhledem k obecné formulaci tvrzení žalobkyň soud nemá k závěrům žalovaného co dodat, neboť nemůže nahrazovat procesní aktivitu žalobkyň.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

49. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
50. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyly v řízení úspěšné, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. června 2018

Tomáš Kocourek v. r.
soudce